

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

25 mei 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Interpellatie van mevrouw Brigitte Grouwels tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de toepassing van het sociaal akkoord in de non-profitsector in Brussel

Interpellatie van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het sociaal akkoord in de non-profitsector

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de gevolgen van de sociale akkoorden tussen de federale en de Vlaamse overheid en de non-profitsector voor de openbare thuiszorg- en ouderenvoorziening
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Eloix Glorieux tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de gezondheidsschade van mobiel telefoongebruik

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 25 mei 2000

VOORZITTER : **Mevrouw Patricia Ceysens**

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.14 uur.*

Interpellatie van mevrouw Brigitte Grouwels tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de toepassing van het sociaal akkoord in de non-profitsector in Brussel

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Grouwels tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de toepassing van het sociaal akkoord in de non-profitsector in Brussel.

Minister Vogels zal antwoorden in de plaats van minister Anciaux.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik had deze interpellatie willen richten tot minister Anciaux, omdat hij als minister bevoegd voor Brusselse Aangelegenheden de opdracht heeft bij alles wat in de Vlaamse regering wordt beslist te waken over de toepasbaarheid ervan in Brussel. We zitten in Brussel met een bijzondere situatie waarbij een onderscheid dient te worden gemaakt tussen gemeenschapsbevoegdheden en gewestbevoegdheden. Het onderwerp van mijn interpellatie betreft echter de bevoegdheden van minister Vogels. Ik zal de interpellatie dus rechtstreeks tot haar richten.

Het betreft de toepasbaarheid of niet-toepasbaarheid van belangrijke delen van het Vlaams intersectoraal akkoord voor de social-profitsector 2000-2005 voor de Vlaamse social-profitsector in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In dit Vlaams intersectoraal akkoord wil men het statuut van de werknemers die actief zijn in de Vlaamse gezond-

heidssector, welzijnssector en sociaal-culturele sector optimaliseren. Door middel van aanmoedigingspremies wordt aan de werknemers in de social-profitsector ontplooiingskansen aangeboden. Zo wordt een verhoogde kwaliteit van de arbeid en van de hulpverlening nagestreefd. Dit denkt men te realiseren door middel van zorgverlof, loopbaankrediet en landingsbanen. Het is een heel belangrijk onderdeel van het nieuwe intersectorale akkoord.

Uit ervaring met vroegere stelsels voor loopbaanonderbreking weten we dat de Vlaamse aanmoedigingspremies niet altijd van toepassing zijn voor personeelsleden van de social-profitsector in Brussel. Ik wil de minister erop wijzen dat de behoefte aan gekwalificeerd personeel in de social-profitsector in Brussel bijzonder groot is – denken we maar aan de moeilijkheden die we vandaag ondervinden om personeel te vinden in de Vlaams-Brusselse kinderdagverblijven, in de gezinszorg, enzovoort.

Mevrouw de minister, klopt het dat de personeelsleden van de Vlaamse social-profitsector in Brussel geen recht zullen hebben op de aanmoedigingspremies voor zorgkrediet, loopbaankrediet, en landingsbanen uit het Vlaamse intersectoraal akkoord ? We hopen in elk geval dat uw antwoord anders luidt.

Is er voorafgaand aan de opmaak van dit akkoord overleg geweest tussen de leden van de Vlaamse regering en het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie ? Ik herinner er u aan dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het college experts zijn op dit terrein. Ze weten heel goed wat de noden zijn, en ze waken erover dat het Vlaamse beleid in Brussel effectief van toepassing is. Wordt er vandaag nog overleg gevoerd ?

De regering is ongetwijfeld de mening toegedaan dat het niet kan dat Vlamingen die in Brussel tewerkgesteld zijn in dezelfde gemeenschapssectoren als de Vlamingen, niet dezelfde rechten zouden

Grouwels

hebben als hun Vlaamse collega's, omwille van het feit dat men bij het opmaken van het akkoord onvoldoende aandacht heeft besteed aan de toepasbaarheid ervan in Brussel. Indien er inderdaad een probleem rijst, welke oplossingen stelt de minister dan voor om het op te lossen, zodat het Vlaamse intersectoraal akkoord in zijn totaliteit van toepassing kan worden in de Vlaams-Brusselse instellingen in de gezondheidssector, de welzijnssector en de sociaal-culturele sector ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, collega's, het verheugt me dat mevrouw Grouwels het belang erkent van het Vlaams interprofessioneel akkoord voor de aantrekkingskracht die de social-profitsector kan hebben voor zijn personeel. Met de premiestelsels van zorgkrediet, loopbaankrediet, enzovoort, staat de Vlaamse social-profitsector aan de top op het vlak van aantrekkelijke collectieve arbeidsvoorwaarden.

In Brussel werken Nederlandstalige opvoeders in instellingen die onder de bevoegdheid van de Brusselse Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie vallen, en in instellingen die erkend zijn onder toepassing van de Vlaamse decreten. Bijvoorbeeld voor jeugdbescherming zijn er geen aparte instellingen in het Brusselse, voor kinderopvang wel. Er is dus een onderscheid naargelang van de erkennende en subsidiërende overheid.

De personeelsleden van de door de Vlaamse overheid gesubsidieerde instellingen hebben wel degelijk recht op de beloofde premies voor zorgkrediet, loopbaankrediet en landingsbanen. Deze maatregelen zijn immers gesteund op artikel 4 en 5 van de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen, die gemeenschapsaangelegenheden betreffen. Deze maatregelen werden namelijk afgesproken naar aanleiding van een welzijns- en cultuur-CAO. Dat maakt het verschil.

De problematiek van de aanmoedigingspremie sproot voort uit artikel 6, paragraaf 1 van de bijzondere wet op de hervorming van de instellingen, met betrekking tot de bevordering van de tewerkstelling. Dat is een gewestbevoegdheid. Daarom kwamen alleen degenen die onder de Vlaamse gewestelijke reglementering vallen, ervoor in aanmerking ; Brusselse instellingen dus niet. Omdat we nu deze doelstelling situeren in de uitbouw van de culturele en welzijnssector, heeft dat beleidsmatig ook betrekking op de gemeenschapsaangele-

gheden, zoals vorming en opleiding, bijstand aan personen, intellectuele en sociale vorming, enzovoort.

Met dit technisch antwoord wil ik slechts aangeven dat mensen die in Brussel werken in instellingen die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap, ook gebruik kunnen maken van de aanmoedigingspremie.

Er is bij de opmaak van het akkoord geen formeel overleg geweest met het college van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Er was een grote tijdsdruk. De federale overheid had als eerste een akkoord gesloten met de social-profitsector. De sociale partners hadden een zeer strikte timing vooropgesteld om er een kopie van te maken voor Vlaanderen. Zelfs onder die grote tijdsdruk hebben we dat niet gedaan, en daar ben ik nog steeds blij om. Het Vlaams akkoord biedt een meerwaarde, net omwille van die aanmoedigingspremie. Dat betekent wel dat er vooraf geen akkoord was met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Ik meen hiermee een vrij positief antwoord te hebben gegeven.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mevrouw de minister, ik ben verheugd te vernemen dat er geen probleem rijst. Met betrekking tot Brussel moeten we jammer genoeg vaak in zulke technische discussies vervallen. Ik begrijp dat de technische invalshoek is dat het eigenlijk een welzijns- en cultuur-CAO is.

Ik vind het positief dit te vernemen.

Ik heb wel nog een vraagje over de bijzondere jeugdzorg. De instellingen die bezig zijn met bijzondere jeugdzorg in Brussel, zijn instellingen van de Vlaamse Gemeenschap. Die vallen daar toch onder ?

Minister Vogels : Inderdaad, alle instellingen die erkend zijn binnen de regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap, vallen daar onder. Dat zijn dus alle instellingen voor bijzondere jeugdzorg. Volgens mij werden er geen erkend door de GGC.

Mevrouw Brigitte Grouwels : De conclusie is dus dat dit akkoord volledig toepasbaar is in Brussel.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het sociaal akkoord in de non-profitsector

Vraag om uitleg van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de gevolgen van de sociale akkoorden tussen de federale en de Vlaamse overheid en de non-profitsector voor de openbare thuiszorg- en ouderenvoorziening

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het sociaal akkoord in de non-profitsector met daaraan toegevoegd de vraag om uitleg van de heer Van Vaerenbergh tot minister Vogels, over de gevolgen van de sociale akkoorden tussen de federale en de Vlaamse overheid en de non-profitsector voor de openbare thuiszorg- en ouderenvoorziening.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, nu de aandacht voor het sluiten van het voorakkoord in de social-profitsector wat geluwd is en de inhoud min of meer vaststaat, vind ik het toch belangrijk om na te gaan welke maatregelen hierin opgenomen werden. Deze maatregelen zullen na overleg tussen werkgevers en werknemers in CAO's verder concreet moeten worden ingevuld. Een redelijk grote vrijheid is belangrijk om die onderhandelingen op een vlotte manier te laten verlopen. Zo krijgen werkgevers en werknemers de kans het geschetste kader concreet en flexibel in te vullen.

De sociale partners dragen verantwoordelijkheid voor de realiseerbaarheid van dit akkoord.

Ik zal de vragen even overlopen. Bij de begrotingsbespreking heb ik gevraagd om een meer specifieke timing, om de invulling van de maatregelen en om het financiële plan. Ik kreeg daar toen geen concreet antwoord op. Daarom val ik dus maar in herhaling. Door veel van de maatregelen werden de verantwoordelijkheden doorgeschoven naar de sociale partners, die het uiteraard belangrijk vinden om dit alles te kunnen omzetten in een sectorale CAO. Het was de bedoeling daarmee klaar te zijn tegen 1 oktober 2000, wat een vrij korte termijnplanning is maar mits hard werken beslist haalbaar. Hoe realistisch is dit ?

De CAO's worden gesloten in paritaire comités, die met subcomités werken maar eigenlijk nationaal zijn. We konden lezen dat het akkoord in Wallonië niet hetzelfde is als in Vlaanderen. Zal dit geen moeilijkheden opleveren in die nationale paritaire comités ? Reikt de Vlaamse regering daar hulpmiddelen voor aan ? Is dit realiseerbaar en haalbaar ? Zal de minister de afgesloten CAO's honoreren of zal zij daar nog wijzigingen in aanbrengen ?

Hier rijst dan ook de vraag over het principe van het sluiten van die CAO's. We hadden het daarnet over de werknemers in Brussel. Ik heb begrepen dat al wie erkend is of werkt in een voorziening die erkend is door de Vlaamse Gemeenschap, mee kan genieten van die premies. Ik beschouw dit als een heel belangrijk principe en ankerpunt, dat een engagement impliceert.

Een andere vraag houdt verband met de vele maatregelen die, wellicht terecht, geënt zijn op de bestaande regelgeving en de verschillende stelsels van loopbaanonderbreking. Ik denk onder meer aan het zorg- en uitstapkrediet. Blijkbaar gaat het om de toevoeging van een soort financiële premie aan wat er reeds bestaat aan federale en Vlaamse premies. Ik meen begrepen te hebben dat de cijfers over loopbaanonderbreking duidelijk maken dat meer mensen gebruikmaken van de systemen met hogere premies, zoals bijvoorbeeld verlof voor palliatieve zorgen.

Het zorgkrediet impliceert een stelsel met een combinatie van een federale "sokkel" en een Vlaamse bovenbouw. Het federale niveau heeft er zich toe geëngageerd om de financiële meerkost die uit dit akkoord voortvloeit, mee te helpen dragen. Deze kosten kunnen voortvloeien uit het feit dat op bepaalde systemen meer een beroep zal worden gedaan, maar ook uit de vraag naar premies die bij een uitstap verschuldigd zijn. Zullen die premies vrij zijn van RSZ-bijdragen ? De federale overheid zou het engagement kunnen nemen om de kost van deze RSZ-bijdragen op zich te nemen. Dit is een concretisering van de vraag naar de federale verantwoordelijkheid in de aangegane engagementen voor de social profit, het zorgkrediet, het uitlooptkrediet, enzovoort. De directe kost wordt veroorzaakt door het feit dat men meer een beroep zal doen op loopbaanonderbreking, de indirecte kost door de afgeleide rechten in de sociale zekerheid.

Het is mij ook niet altijd even duidelijk op welke sokkel men moet werken. Ik denk bijvoorbeeld aan het zorgkrediet voor zieke kinderen of pallia-

Becq

tieve zorgen. Wordt hierover onderhandeld ? Heeft de regering bepaalde pistes uitgetekend zodat het zorgkrediet geënt moet zijn op het federale systeem van palliatieve zorgen of opvang van zieke kinderen ? Kan het zorgkrediet evengoed geënt zijn op het gewone, globale systeem van loopbaanonderbreking, waarvoor in geen extra premie voorzien zal zijn ? Een verplichte aansluiting bij het federale systeem zou een veel enger kader betekenen om die besprekingen te voeren. Heeft de minister daar richtlijnen voor opgesteld ? Zijn de sociale partners vrij om te bepalen hoe zij dit regelen in die CAO's ?

Een andere op het terrein vaak gehoorde vraag heeft betrekking op de bedragen die werden geplakt op het gebruik van de verschillende mogelijkheden. Die bedragen zijn vermoedelijk gebaseerd op een vermoeden van het aantal mensen die gebruik zullen maken van de verschillende mogelijkheden. Hoe zijn die berekeningen gebeurd ? Hoeveel mensen zullen daar gebruik van maken ?

Het is immers belangrijk het arbeidsvolume constant proberen te houden. De personeelsleden uit de sector zijn hier bezorgd om. Zij vragen dat bij het opnemen van arbeidsduurvermindering of loopbaanonderbreking door collega's, de continuïteit van hun dienst wordt gegarandeerd. Ze willen dat de hulpverlening vlot en goed blijft verlopen. Werden er berekeningen gemaakt van het aantal mensen dat moet worden aangetrokken om dit arbeidsvolume mee constant te houden ? In welke maatregelen voorziet u om die instroom zo ruim en zo snel mogelijk te laten verlopen ? Op veel plaatsen maakt men zich zorgen om een tekort aan personeel. Werd daarvoor in initiatieven voorzien ? Als men onvoldoende vervangers vindt, werd dan in initiatieven voorzien om de continuïteit te kunnen blijven garanderen ? Hoe zal de verhoogde werkdruk worden opgevangen ?

Reeds van bij het begin van de onderhandelingen was het uitgangspunt van de Vlaamse regering dat zij haar verantwoordelijkheid beperkte tot het gesubsidieerd personeel. De kost van de loonharmonisatie zou niet gelden voor het niet-gesubsidieerd personeel. Welke groepen vallen onder dat niet-gesubsidieerd personeel ?

Ik geef een voorbeeld. De gesco-weerwerkers in buitenschoolse kinderopvang zijn gefinancierd met FCUD-middelen. Het gaat om specifieke middelen, de Vlaamse Gemeenschap subsidieert dat niet echt. Zij vallen buiten het systeem van regularise-

ring, het zijn immers gesco's. Bovendien vallen ze buiten het systeem van loonharmonisatie. Het omkaderingspersoneel in beschutte werkplaatsen zou ook niet altijd in het gesubsidieerd kader zitten, dus ook zij vallen buiten de loonharmonisatie.

Zijn er nog groepen die daaruit vallen ? Hoeveel bedraagt de meerkost van de loonharmonisatie voor die groepen ? Moet de sector zelf de kost dragen ? Men kan toch moeilijk stellen dat diezelfde personeelsleden andere of lagere lonen zouden krijgen al naargelang zij wel of niet gesubsidieerd zijn. Zal men het in de CAO's enkel hebben over de gesubsidieerden ?

Kan de minister verduidelijken van welke regelingen in dit sociaal akkoord ook het overheidspersoneel kan genieten, en van welke niet ? Zijn er terzake afspraken in het vooruitzicht gesteld ? Wordt dat gefinancierd vanuit de Vlaamse overheid, of wordt er gerekend op extra inspanningen van de betrokken overheden zelf, zoals de gemeenten en provincies ?

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, deze vragen hebben betrekking op de draagwijdte van de akkoorden in de non-profitsector, die bij de evaluatie in de plenaire vergadering eigenlijk allemaal positief beoordeeld werden.

Deze akkoorden betreffen duidelijk de privé-sector. Er komt een loonsverhoging, hetzij door extra te betalen, hetzij door minder te werken voor hetzelfde loon. De DAC-werknemers zullen in een regulier systeem terecht komen. Een groot gedeelte van die privé-sector wordt uitgemaakt door de thuiszorg en de ouderenvoorzieningen. Diezelfde thuiszorg en ouderenvoorzieningen vinden we echter ook terug in de openbare sector, waar noch in een loonsverhoging, noch in een regularisatie van de gesco's voorzien is.

Bovendien stel ik mijn vragen vanuit de wetenschap dat de vakbonden een sectoraal overleg hebben over de openbare sector, namelijk de gemeenten en OCMW's. Zal men voor het personeel in de openbare ouderen- en thuiszorgvoorzieningen dezelfde maatregelen treffen als voor het personeel in de privé-sector ? Zal men dezelfde voordelen kunnen transplanteren ?

Gesco's werken ook in die openbare thuiszorg- en ouderenvoorzieningen. Hoe ver staat het met de

Van Vaerenbergh

regularisatie van de gesco's in de publieke sector, rekening houdende met het feit dat de DAC-personeelsleden geregulariseerd zullen worden? Als de ene groep ingeschakeld wordt in een regulier systeem, moet dat dan ook niet het geval zijn voor de gesco's in de openbare sector? Is er voldoende budgettaire ruimte om de gesco's te regulariseren? Dat maakt een vergelijking tussen privé- en openbare sector mogelijk.

Mensen die nu naar de privé-sector stappen, zullen op een bepaald ogenblik minder moeten werken terwijl ze hun wedde behouden. In de openbare sector zullen ze minder verdienen, waardoor deze minder aantrekkelijk zal worden. Toch bevinden zich in de openbare sector gezins- en bejaardeninstellingen. Hoe zullen de openbare ouderen- en thuiszorgvoorzieningen zich kunnen wapenen tegen de concurrentie met de privé-sector?

En ten slotte, zullen ook de openbare instellingen de mogelijkheid krijgen om verzorgenden te laten omscholen tot verpleegkundigen? Kan dit gebeuren met behoud van loon? Ook zij kampen immers met een acuut tekort aan verpleegkundigen.

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Ik zou een andere invalshoek willen belichten. Arbeids-overeenkomsten worden uiteraard besproken met de sociale partners. Maar uiteindelijk hebben de resultaten alles te maken met de aard van dienstverlening aan 'de gebruikers'. Gewoonlijk worden gebruikersorganisaties niet betrokken bij dit soort van overleg. Nochtans zijn zij degenen bij wie het aanbod terecht komt.

Er leven heel wat vragen in de sector, vooral omdat het om hulpbehoevenden gaat. Mevrouw Becq vroeg of het presteren van minder uren en het vroeger uitstappen tot gevolg zal hebben dat de werkdruk voor het bestaand personeel zal verhogen. Kan er voldoende kwaliteit worden gegarandeerd? Of moet er bijkomend personeel komen? Wat is het kostenplaatje daarvan?

Heeft men er ook aan gedacht dat de inschakeling van nieuwe mensen het vertrouwen niet altijd ten goede komt? Bij de gehandicapten kan dit problemen met zich meebrengen. Er moet dan opnieuw een vertrouwensrelatie worden opgebouwd. In hoeverre heeft dit in het overleg meegespeeld? Zou het niet goed zijn om daar in de toekomst informatie over te verstrekken aan de gebruikersor-

ganisaties, en daar met hen over te overleggen? Geen overleg kan immers leiden tot terechte bijkomende vragen, waarop men nu jammer genoeg geen antwoord heeft.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Bij het aanhoren van de collega's, krijg ik het gevoel dat de sociale sector in de voorbije jaren op een stiefmoederlijke manier werd behandeld. Er bestaan veel verschillende circuits naast elkaar. In de harde sector is dat niet zo. Er werd begonnen met de regularisatie van één van de statuten uit de hele berg: het DAC-statuut. Daarnaast heeft iedereen in het openbaar ambt te maken met werkdruk. Zij hebben recht op dezelfde uitstapmogelijkheden. Dat moet zeker worden behandeld.

De akkoorden werden afgesloten, en moeten nu worden ingevuld. Het is belangrijk dat we een balans krijgen van de stand van zaken. Wat loopt er goed, en wat niet? Zullen we binnen ons budget kunnen blijven? Daarnaast moeten we ook nagaan hoe we met de andere sectoren op eenzelfde manier kunnen verder werken, samen met de andere ministers, zodat de mensen uit dit werkveld perspectieven hebben. Er hoeft inderdaad geen concurrentie te zijn tussen de openbare en de privé-sector. Iedereen moet, onafhankelijk van de sector waarin hij werkt, ernstig worden genomen en op een goede manier worden behandeld.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw Becq, u zegt in uw interpellatie dat voor heel wat maatregelen de verantwoordelijkheid wordt doorgeschoven naar de sociale partners. Dat is normaal. Tussen de ondertekening van het principeakkoord en vandaag hebben we niet stilgezeten. Met een aantal werkgroepen in de administratie hebben we een en ander voorbereid voor de sociale partners.

Dit zal worden geconcretiseerd op vrijdag 26 mei in een vergadering op mijn kabinet met de sociale partners en de betrokken kabinetten en administraties. Die vergadering zal nog intersectoraal met de drie partners verlopen. We zullen aan de hand van een voorbereiding van de administratie de krijtlijnen voor de verschillende deelsectoren vastleggen. Op dat moment houdt mijn coördinerende bevoegdheid even op. De sectorale verantwoordelijken die het overleg in hun sectoren moeten opvolgen, moeten dan worden aangeduid.

Vogels

De overheid trekt zich daarmee echter niet terug. De verschillende verantwoordelijkheden zullen in die deelsectoren worden vastgelegd en de sociale partners zullen CAO's afsluiten, maar de overheid zal op een aantal punten de regelgeving moeten aanpassen of creëren. Het driepartijenoverleg blijft dus op de achtergrond meespelen. Tussen de ondertekening van het Vlaams interprofessioneel akkoord en nu hebben de administratie en het kabinet al heel wat werk verzet.

Het feit dat de CAO's in federale paritaire comités worden afgesloten, vormt op zich geen probleem. Vroeger was dat immers ook altijd het geval. In veel gevallen zijn er subcomités die specifiek overleg plegen voor de voorzieningen die onder de Vlaamse Gemeenschap ressorteren. In de andere gevallen zijn er sluitende werkafspraken in de comités, zodat de werkzaamheden niet geblokkeerd raken door communautaire twisten. Er bestaat al heel wat ervaring op dat gebied, en we kunnen daar dus vrij gerust in zijn.

Het akkoord is gebaseerd op drie grote lijnen : de loonharmonisatie, de regularisatie van de nepstatuten en het aantrekkelijk maken van de job. We hebben een mix gemaakt tussen wat de vakbonden op federaal vlak zijn overeengekomen – zoals systematische arbeidsduurvermindering – en een eigen Vlaamse invulling met een kredietsysteem om de mensen die in de sector werken, te belonen.

Die Vlaamse invulling is inderdaad gebaseerd op de bestaande federale systemen van loopbaanonderbreking. Dat betekent dat de contouren van de concrete onderhandelingen over de CAO's, bijvoorbeeld over het zorgkrediet, op dit moment beperkt zijn tot de voorwaarden die gelden in de federale systemen van loopbaanonderbreking.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Is het om het even welk van de vijf systemen van loopbaanonderbreking men kiest om het Vlaamse systeem op te enten ? Of moet men zich beperken tot één van die systemen ? Is er ruimte om daarover te onderhandelen ?

Minister Mieke Vogels : Dat behoort tot de onderhandelingsruimte, maar we moeten wel binnen het bestaande federale pakket blijven.

De vragen van mevrouw Becq en mevrouw Janssens over de arbeidsbelasting is terecht. Precies die

bekommernis was een van de redenen waarom we het federale akkoord niet klakkeloos wilden overnemen. Dat akkoord voorziet in een systematische arbeidsduurvermindering vanaf de leeftijd van vijftig jaar. Op vijftig werkt men twee uur minder, op vijfenvijftig vier uur minder, enzovoort. In de Vlaamse social-profitsector zijn er veel kleine instellingen. Voor iemand die op een bepaald moment van zijn recht gebruik maakt om twee uur minder te werken, kan niet zomaar in vervanging worden voorzien.

Daarom hebben we altijd gewerkt aan kredietsystemen, met een loopbaankrediet van minimaal drie maanden en maximaal een jaar, en een eindeloopbaanregeling met halftijds werk vanaf vijftig jaar. Dat levert volledige pakketten op, waarvoor in vervangende tewerkstelling kan worden voorzien. Dat is belangrijk voor de werkdruk voor de overblijvende personeelsleden, en voor de gebruikers, die anders met een gefragmenteerd personeelsbestand zouden worden geconfronteerd, wat inderdaad de vertrouwensrelatie niet ten goede zou komen.

We hebben altijd beweerd dat het federale systeem van loopbaanonderbreking alleen maar kan gelden in grote instellingen, zoals ziekenhuizen, waar in een bepaald jaar een aantal mensen twee uur minder begint te werken, zodat er een nieuwe voltijdse kracht in dienst kan worden genomen. Dat hebben we nu voor een deel ondervangen. De praktijk zal uitwijzen in hoeverre in onze Vlaamse instellingen mensen gebruik zullen maken van de eindeloopbaanregeling waarin in het federale systeem is voorzien. We geven geen premies voor mensen die blijven werken ; dat blijf ik een wat pervers systeem vinden. De andere keuze is de eindeloopbaanregeling, die wij verder uitbouwen op basis van de landingsbanen die op federaal vlak en door minister Landuyt zijn gedefinieerd.

De middelen die voor deze kredietsystemen zijn uitgetrokken, zijn berekend in macroberekeningen. Bijvoorbeeld voor het zorgkrediet en het loopbaankrediet wordt een budgettaire ruimte vrijgemaakt van 300 miljoen frank per jaar. Bovenop de federale systemen wordt 12.000 frank per maand opgelegd. Met dat bedrag kunnen theoretisch 2.000 mensen gedurende een jaar fulltime uitstappen. De uitstap zal niet altijd fulltime zijn en zal niet altijd voor een jaar zijn. We zullen nog moeten afwachten hoever we komen met de vooropgestelde middelen.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Wat als het budget opgebruikt is, terwijl een aantal mensen rechten uit de CAO kunnen laten gelden ? Is er dan een buffer van bijkomende middelen ? Werd in een jaarlijkse planning of een uitbreidingsmogelijkheid voorzien ?

Minister Mieke Vogels : Het totale budget is algemeen vastgelegd per jaar, en bedraagt 28 miljard frank. De mogelijkheid van verschuivingen bestaat wel. Het blijft natuurlijk altijd giswerk : we weten niet hoeveel mensen er nu precies van gebruik zullen maken. De Vlaamse regering heeft in tegenstelling tot de federale wel een totaalbudget en een globale portefeuille goedgekeurd.

De verdere, concrete invulling door de administratie en de sector kan soms duidelijk worden berekend. Zo kunnen we perfect berekenen hoeveel mensen in een jonge sector maximaal een beroep zullen kunnen doen op de eindeloopbaanvergoeding. Dat hebben we dan ook veeleer overschat dan onderschat. Ik blijf denken dat het om een realistische becijfering gaat.

De belangrijke vragen over de parallellen tussen de openbare en de gesubsidieerde sector zijn terecht. Ik krijg ze dan ook meerdere malen per dag te horen. Ik werk nu eenmaal binnen een bepaald, vastgesteld en historisch gegroeid kader. Het Vlaams interprovinciaal akkoord bevat drie grote lijnen : de loonharmonisatie, de regularisatie van nepstatuten en het aantrekkelijk maken van het beroep.

De loonharmonisatie is een inhaaloperatie van een gesubsidieerde sector ten aanzien van een openbare sector. Iedereen was het ermee eens dat gezins- en bejaardenhelpers, kinderverzorgers, enzovoort, onderbetaald zijn. De gesubsidieerde bedragen die de Vlaamse overheid daar voor overhad, waren ondermaats. De mensen die in de openbare sector werken, werden bovendien betaald door de gemeente of het OCMW ingevolge de krachtlijnen van toenmalig minister Kelchtermans. Er was tot vandaag dus een groot verschil tussen de verloning van de gesubsidieerde en van de openbare sector, en dit ten voordele van de openbare sector. Gezins- en bejaardenhelpers verdienden tot 25.000 frank bruto meer in de openbare sector. Die inhaaloperatie is nu dus gebeurd : de lat is gelijkgelegd.

Daarnaast is er de regularisatie van de nepstatuten. De sector waar ik bevoegd voor ben, krijgt daar een voorsprong. De regering heeft er immers nadrukkelijk voor gekozen te beginnen met het

DAC- en IBF-statuut, die vooral worden gebruikt in de vrij gesubsidieerde sector. De gesco's worden pas in een volgende fase aangepakt. De regelgeving over het DAC- en IBF-statuut hebben we immers zelf gedeeltelijk in handen.

Als we de poetshulp, die vooral wordt uitgevoerd door DAC'ers, binnen de gesubsidieerde sector regulariseren, dan kunnen we dat in het decreet inschrijven. Als we het hebben over de gesco's binnen de openbare besturen, dan bestaat er een heel groot verschil tussen de verschillende personeelsafspraken van de diverse gemeenten. Het personeelsvolume van de openbare ambten in de gemeenten – dat is de bevoegdheid van minister Sauwens – werd ernstige beperkingen opgelegd. Een regularisatie van de gesco's impliceert een herziening van het openbaar ambt, en dat behoort echt niet tot mijn bevoegdheid. Sommige gemeenten hebben trouwens zeer veel gesco's, andere zeer weinig.

Sommige gemeenten hebben veel gesco's, andere weinig. Deze totaal andere problematiek konden wij in het kader van dit Vlaams interprofessioneel akkoord zeker niet oplossen. Daarom heeft de Vlaamse regering beslist dat een werkgroep onder leiding van minister Sauwens dit moet bekijken.

Daarnaast blijft er het probleem van de extra-aantrekkingsvoorwaarden voor mensen die in de social-profitsector werken. Ik ben zelf ondervoorzitter van het overlegcomité dat met de vakbonden van het openbaar ambt moet onderhandelen, en waarvan de heer Sauwens voorzitter is. Als de werkgevers, met name de VVSG en de openbare besturen, in het kader van een volgende loononderhandeling ervoor pleiten om ook de systemen van zorgkredieten en landingsbanen te bespreken, dan zullen zij daar in mij een grote verdediger vinden. Maar dit moet in het kader van die onderhandelingen worden opgelost.

De situatie is momenteel wel zo dat er een schaarste is op de arbeidsmarkt, ook in die social profitsector. Zelfs indien men de voordelen van de gesubsidieerde sector aan de openbare sector zou geven, is er nog steeds ongelijke concurrentie. Ik kom geregeld in OCMW-ziekenhuizen die, wat het aantal personeelsleden betreft, steeds meer op hun tandvles lopen. Dat is trouwens ook zo in ouderlingentehuizen. Verpleegkundigen tekenen tijdens hun stage reeds een contract met een bepaalde instelling, die hen een reeks bijkomende voordelen geeft om ze te kunnen aanwerven.

Bij de openbare besturen moet men eerst drie exemplaren van het diploma indienen, naast een

Vogels

bewijs van goed gedrag en zeden en nog een aantal andere documenten zoals een uittreksel uit de geboorteakte, om te kunnen deelnemen aan een examen. En die procedure duurt dan nog zes maanden. Er zijn dan geen verpleegkundigen meer om deel te nemen aan die examens.

Hetzelfde doet zich voor in de gemeenten en bij onze Vlaamse overheid. De problematiek is bijgevolg iets complexer dan gewoon het aanbieden van de voorwaarden die nu in de vrij-gesubsidieerde sector gelden. Samen met minister Sauwens zullen ernstige onderhandelingen met de vakbonden van het openbaar ambt moeten worden gevoerd. En dat zal niet gemakkelijk zijn.

Er wordt vaak gezegd dat minister Vogels de vrije sector of de vrije ziekenhuizen, de Caritas-ziekenhuizen, zou bevoordelen en tegen de openbare ziekenhuizen zou zijn. Niets is minder waar, maar regels zijn er nu eenmaal om gerespecteerd te worden.

Met betrekking tot de openbare ziekenhuizen kan artikel 12bis worden ingeroepen. Daarmee kan men zelfstandiger optreden ten overstaan van de openbare besturen voor bijvoorbeeld de aankoop van materiaal en de aanwerving van personeel. Bijgevolg is voor een uitgave van 80.000 frank geen toestemming meer nodig van het OCMW of de gemeenteraad.

Het zijn de openbare besturen zelf die moeten aangeven of zij in dat systeem willen stappen. Dan moet men wel het debat aangaan met de sociale partner. Ofwel houdt men vast aan de absolute zekerheden van het openbaar ambt en dan verliest men altijd terrein op het ogenblik dat er schaarste is op de arbeidsmarkt, ofwel past men zich aan. Als ondervoorzitter van dat overlegcomité steun ik iedereen die voor de gelijkschakeling is van de werknemers in de openbare en de vrije sector wat betreft het aantrekkelijk maken van de job.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Hoewel haar antwoord vrij algemeen blijft, dank ik mevrouw de minister toch voor haar antwoord.

Ik vermoed dat die krijtlijnen enerzijds voldoende gecoördineerd zullen zijn en anderzijds aan de partners voldoende bewegingsruimte zullen laten in de relatie met de eigen groepen en sectoren. Ook de overstap van de ene naar de andere sector is belangrijk. Bovendien mag de gebruiker niet de

dupe worden van een bocht naar loonharmonisering. De continuïteit en het aantal vervangingsmogelijkheden moeten voldoende blijven. De meerkost die uit deze onderhandelingen is voortgevloeid, betekent niet dat er daardoor een aantal voor de gebruiker belangrijke maatregelen gehypothekeerd worden.

Toch blijft voor mij de vraag overeind naar federale engagementen. Als men bijvoorbeeld vanuit Wallonië een aantal dingen probeert te verwezenlijken voor de openbare sector, vraag ik me af of Vlaanderen zal volgen of niet.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik wilde aandacht vragen voor deze problematiek. In de privé-sector sluit men arbeidsovereenkomsten af. In de openbare sector gaat het om sectorakkoorden en daar speelt elke lokale entiteit nog een rol. Men legt daar geen verplichting op. Dat bewijst de situatie van de door minister Kelchtermans in 1993 afgesloten akkoorden die pas nu, anno 2000, in de laatste gemeenten vaste voet krijgen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Becq werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de gezondheidsschade van mobiel telefoongebruik

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Glorieux tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de gezondheidsschade van mobiel telefoongebruik.

Voorzitter

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, een recente krantenkop luidt : 'Gsm's verwarmen de hersenen niet, maar beschadigen ze wellicht wel'. Dit refereert aan een artikel in het tijdschrift Nature.

Recent onderzoek in Groot-Brittannië in opdracht van een regeringscommissie heeft een aantal alarmerende berichten in het leven geroepen. Voorzichtigheid omtrent frequent gsm-gebruik wordt aanbevolen. In Groot-Brittannië overweegt men daarom om op gsm-toestellen waarschuwingsboodschappen aan te brengen.

Onomstotelijk bewijs omtrent de schadelijke gevolgen van het gsm-gebruik bestaat inderdaad niet, maar we kunnen evenmin beweren dat het onschadelijk is. Bovendien maken meer en meer mensen gebruik van een gsm-toestel, waaronder ook steeds meer jongeren en kinderen, die trouwens nog vatbaarder zouden zijn voor de schadelijke stralingen.

Is men op het kabinet op de hoogte van het rapport van die Britse overheidscommissie ?

Hoever staat men in Vlaanderen met dergelijk onderzoek ? Overweegt de minister gelijkaardige preventieve maatregelen ?

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Ik stel mezelf eerder vragen omtrent het gebruik van draadloze binnenuistelefoons. Die verspreiden misschien minder krachtige signalen, maar ze maken ook gebruik van radiogolven. Binnenuistelefoon worden langduriger en intensiever gebruikt. Waarom heeft men het nooit over die draadloze binnenuistelefoons ?

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Ik wil graag de problematiek een beetje opentrekken. Er leeft een grote vrees voor de negatieve invloed van de gsm-masten op de volksgezondheid. Bovendien worden er meer en meer gsm-masten geplaatst : in de Antwerpse regio, bijvoorbeeld, in de buurt van scholen, zelfs scholen waar een internaat gevestigd is. Heeft de minister daar weet van ? Wordt er overwogen om actie te ondernemen in het kader van uw bevoegdheid ?

De voorzitter : Mevrouw Dillen, het is wellicht interessant om weten dat de heer Coens een vraag

heeft ingediend over de inplanting van de masten. Dat deed hij naar aanleiding van de Waalse beslissing. Een klein deel van zijn vraag gaat eveneens over volksgezondheid. De vraag werd verwezen naar de commissie voor Ruimtelijke Ordening, waar minister Van Mechelen zal antwoorden.

Mevrouw de minister, ik heb nog een bijkomend vraagje. Is een gsm ook ongezond als hij in een houder wordt geplaatst ?

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : De heer Glorieux baseert zijn vraag op een Brits onderzoek waaraan de media heel wat aandacht hebben besteed. De conclusie ervan luidt dat het niet onomstotelijk vaststaat dat er gevaar is, maar dat het beter zou zijn om uit voorzorg een mededeling te plaatsen op mobiele telefoons.

Ik ken het rapport enkel via de media. Ik heb mijn administratie gevraagd om het op te vragen in Groot-Brittannië. Ook in Vlaanderen werd onderzoek verricht naar microgolven, zowel door universiteiten als door de VITO. Het is niet mogelijk om nu een onderzoek op touw te zetten dat zich beperkt tot Vlaanderen. Wereldwijd is men met tal van studies over microgolven bezig, en die spreken elkaar voortdurend tegen. Het is bijgevolg erg moeilijk om een wetenschappelijke interpretatie te geven waaruit beleidsconclusies kunnen worden getrokken.

Vandaag hebben we met name nood aan een grootschalig onderzoek in internationale context. Momenteel is er sprake van een dergelijk onderzoek over elektromagnetische straling als onderdeel van het 'Fifth Framework Programme' van de EU. Het programma loopt van 1998 tot 2003. Voor de sleutelactie 'gezondheid en milieu', waarin dit type onderzoek past, is reeds 150 miljoen euro beschikbaar. Een aantal Vlaamse onderzoeksgroepen neemt deel aan dit grootschalige onderzoek.

Het is ook nodig om het bestaande onderzoeksmateriaal op meta-niveau te bekijken en te bundelen. De onderzoeksbasis en uitgangspunten moeten op dezelfde lijn worden geplaatst. Pas daarna kan het materiaal worden geïnterpreteerd. De WHO en de 'International Agency for Research on Cancer' nemen het initiatief voor dergelijke algemene evaluaties. De resultaten worden helaas pas verwacht tegen 2003-2004.

De WHO stelt nu dat het onwaarschijnlijk is dat de straling van gsm-toestellen kankerverwekkend zou zijn. Dat houdt natuurlijk niet in dat gsm's geen andere kwalen kunnen veroorzaken.

Vogels

Mijnheer Glorieux, u haalt aan dat we ter bescherming van de consument mededelingen moeten plaatsen op de gebruiksgoederen. Als voorzorgsprincipe is het misschien een goed voorbeeld om een boodschap op de toestellen aan te brengen. Ik twijfel echter sterk aan het effect ervan. Iemand verwees naar de boodschap op pakjes sigaretten. Als minister van Volksgezondheid stel ik vast dat het aantal rokers opnieuw toeneemt, vooral onder de jongeren. De invloed van zulke boodschappen weegt niet op tegen een massale consumptiehype, zoals die zich nu voordoet met de gsm's. Als we toch zo een boodschap willen verplichten op gsm-toestellen, dan moeten we ons richten tot minister Picqué, federaal minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek. Het behoort tot zijn bevoegdheid om productnormen voor toestellen vast te leggen.

U hebt wellicht in de media vernomen dat de federale overheid een informatiecampagne plant. Er wordt tevens een wetenschappelijk comité met onafhankelijke experts samengesteld om de zaak verder te bestuderen en de internationale acties op de voet te volgen. Ook omtrent de gsm-masten is er een aantal onderzoeken gebeurd, met ongeveer hetzelfde resultaat : dat er tot vandaag geen reproduceerbare niet-thermische effecten zijn aangetoond. De wetenschap oordeelt dus dat er geen harde bewijzen zijn. Wel zijn er duidelijke effecten vastgesteld bij mensen die in de onmiddellijke omgeving van masten vertoeven, zoals de arbeiders die de masten moeten plaatsen en er voortdurend mee moeten werken.

Op grond van het voorzorgsprincipe is het goed, gezien de invloeden van deze thermische effecten op korte termijn – het gsm-verschijnsel is immers vrij recent – voor mensen die er vaak mee werken, dat er maatregelen worden genomen ten aanzien van de inplanting van gsm-masten. Die inplanting zou moeten gebeuren in overleg met de plaatselijke bevolking. De nabijheid van scholen en dergelijke zou maximaal moeten worden vermeden. In Vlaanderen bestaat momenteel een akkoord tussen de gsm-operatoren en de overheid omtrent een afsprakenrooster inzake gsm-masten. Het is een vrije markt, en om de twee jaar komt er wel een nieuwe operator bij, die een eigen soort van masten heeft en ze op een eigen manier inplant. Volgens de afspraken gebruiken de operatoren hun masten maximaal gezamenlijk, en worden ze ook maximaal gezamenlijk ingeplant.

Dit doet niets af aan uw terechte opmerking dat dit ons niet ontslaat van de plicht om de inplantings-

plaatsen met meer omzichtigheid te kiezen. Ik herhaal echter dat dit slechts kan gebeuren op grond van het voorzorgsprincipe, niet op basis van harde wetenschappelijke gegevens. Die zijn er immers momenteel niet.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het feit dat de Wereldgezondheidsorganisatie en een aantal andere gerenommeerde onderzoeksinstituten langlopend onderzoek doen naar de effecten, betekent dat de verdenkingen ernstig moeten worden genomen. Zo niet zou er niet in worden geïnvesteerd. Voorzichtigheidshalve zouden preventieve maatregelen dus inderdaad op hun plaats zijn. Ik begrijp echter dat dit tot de federale bevoegdheden behoort.

Ik heb het idee van een waarschuwingsetiket louter vernoemd omdat dat in Groot-Brittannië naar voor wordt geschoven. Het is echter maar één van de mogelijke preventiemaatregelen. Een andere mogelijkheid is de producenten ertoe aan te zetten om via technische ingrepen de blootstelling te minimaliseren. Toestellen om röntgenfoto's te nemen van twintig tot dertig jaar geleden betekenden ook een grotere blootstelling dan met de huidige. Men heeft geïnvesteerd in een minimalisering van die blootstelling, omdat men inzicht kreeg in de noodzaak daaraan. Misschien kan in de toekomst aan de producenten van gsm's een aantal richtlijnen worden verstrekt. Maar dat zal ook wel een federale materie zijn.

Minister Mieke Vogels : Laten we met z'n allen wat minder telefoneren.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de minister, u hebt gesproken over een afsprakenrooster tussen de Vlaamse overheid en de gsm-operatoren. Zou het niet nuttig zijn dat u ook aanbeveelt om een soort van morele code op te stellen, waarin zij zich ertoe verbinden om geen masten te plaatsen op ziekenhuizen of scholen, vooral dan internaten waar kinderen vijf dagen in de week verblijven ? Dat lijkt me het minste waar ze zich toe kunnen verbinden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.27 uur.*
